

■ PUNTG DA VISTA

Pertge ston ils Rumantschs trasora ir en schanuglias?

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

Las experientschas dals ultims onns mussan: Adina sch'in professer rumantsch banduna l'universitad ston ils Rumantschs tremblar che l'instrucziun universitara rumantscha vegnia stritgada dal taliter u redimensiunada brav. Uschia èsi stà ils onns novanta cura che *Iso Camartin* ha bandunà la professura rumantscha a Turitg, il medem è capità avant paucs onns cura che *Georges Darms* è ì en pensiun a Friburg ed uss che *Clà Riatsch* remetta prest ses uffizi sco professer per litteratura rumantscha datti puspè svaris: Ins emprova da ruir vi da las finanzas magras che stattan a disposiziun per l'instrucziun universitara rumantscha.

Ils Rumantschs ston puspè ir en schanuglias per survegnir quai ch'ins ha gia daditg empermess ad els: Numnadmain che l'instrucziun universitara rumantscha saja segirada. I para d'esser ina tragedia cun acts senza fin. Il giu è tant pli perfid ed unfisant sch'ins sa renda pertschart ch'ina minoritad n'ha betg trasora la forza, l'anim ed il persunal necessari per cumbatter per ina chaussa che stuess atgnadmain sa chapir da sasez.

Per il mument paran las forzas dentant anc intactas. La regen-

za grischuna è pronta da batter, sco ella scriva en sia communicaziun dad ier. Ed en il cussegl nazional sa regheglan tant Silva Semadeni sco era Martin Candinas cun dumondas criticas.

Ma era sche l'ETH repondescha sia mesira da spargn e decida che la professura rumantscha a Turitg survegn vinavant sia contribuziun annuala da 100 000 francs n'è la chaussa betg lugada.

I dat para ponderaziuns dad instruir a Turitg il rom da rumantsch betg pli en la quarta lingua, mabain per tudestg (LQ dals 6 da settember). Quai fiss destrus. Ils Rumantschs dovràn magisters e linguists che domineschan l'atgna lingua e che chapeschan ils auters idioms. Tala glied dal fatg manca gia oz en las scolas, en las instituziuns ed en las medias rumantschas. Scenziads ed academi-chers che han mo enconuschientschas teoreticas davart il rumantsch na gidan nagut per tegnair viscla nossa pitschna minoritad.

Cunzunt en quest punct sensibel e vital da l'instrucziun academica èsi necessari che la politica ed il moviment rumantsch restan allerta, na cedan betg e na perdan betg la perseveranza d'insister.